



Έτος Γ΄.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ — ΜΑΡΤΙΟΣ 1972

Φύλλον 12ον

Φως από τὰ βάθη τῶν αἰῶνων

ΤΟ ΔΙΑΒΟΛΑΥΛΑΚΟ ΤΗΣ ΦΑΡΙΔΟΣ

Κατὰ καιροὺς ἔχουν γίνεи πολλαὶ συζητήσεις περὶ τῆς ἀκριβοῦς τοποθεσίας τῆς ἀρχαίας Φάριδος, χωρὶς μέχρι τοῦδε νὰ ἔχη ἐξακριβωθῆ αὐτή. Πιστεῦεται ὁμως ὅτι εὐρίσκειτο εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κοινότητος Ἐηροκαμπίου—Λακωνίας καὶ εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε δοθῆ ἡ ὄνομασία Δῆμος Φάριδος· ἀκόμη καὶ σήμερον αἱ μέχρι πρότινος ἐδρεύουσαι Δημόσαι Ὑπηρεσίαι ἐξηκολούθουν νὰ φέρουν τὸν τίτλον τῆς Φάριδος, Ἄγρονομεῖον Φάριδος κ. λ. π.

Ἡ ἐπιβεβαίωσις τῆς ἀκριβοῦς τοποθεσίας τῆς ἀρχαίας Φάριδος ἔρχεται ἀπὸ τὰ βάθη τῆς χαράδρας Ἀνακώλου Ἐηροκαμπίου, ὡς ἤχῳ ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰῶνων. Ἄψευδὴς μάρτυς τούτου εἶναι τὸ εὐρισκόμενον εἰς τὴν χαράδραν Ἀνακώλου, γνωστὸν μετὰ τὸ ὄνομα «Διαβολαύλακο τῆς Φάριδος». Τοῦτο εἶναι κατὰ λοιπὸν ἑνὸς γιγαντιαίου ἔργου ἀρδεύσεως τῆς πλησιεστεράς περιοχῆς, τούτεστι τῆς Κοινότητος Ἐηροκαμπίου. Τὸ ἀξιοπεριέργον εἶναι ὅτι τοῦτο εἶναι λαξευμένον πρὸ χιλιάδων ἐτῶν εἰς τὰς ἀποτό-

μους κλιτύς ἑνὸς σκληροῦ βράχου.

Ὡς πρὸς τὴν χρονολογίαν ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου τούτου, ἐκτός τοῦ ὅτι φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ὅτι εἶναι ἔργον αἰῶνων, μετὰ βεβαιότητος ἀπεράνθη, ὅτι τοῦτο εἶναι ἔργον πλέον τῶν τριῶν χιλιάδων ἐτῶν, ὁ ἐπισκεφθεὶς πρὸ ἐτῶν τὴν περιοχὴν αὐτὴν μεταλλειολόγος Γερμανὸς καθηγητῆς κ. Κάρλ Λάιτμαν. Ἡ δὲ χρονολογία αὐτὴ συμπίπτει μετὰ τὴν τότε περίοδον τῆς ἀκμῆς τῆς Φάριδος.

Δι' ἄλλου σημειώματός μας, δημοσιευθέντος εἰς ἄλλο φύλλον τῆς ἐφημερίδος, ὑπεστηρίχθη, ἐπὶ τῇ βάσει ὀριζομένων ἐδηρημάτων καὶ συμπερασμάτων, ὅτι ἔκειτο ἐκεῖ πλησίον ἡ ἀρχαία Φάρις καὶ συγκεκριμένως εἰς τὴν θέσιν, ὅπου σήμερον κεῖται ὁ συνοικισμὸς Ἀρκασσά.

Ἀνεξαρτήτως ὁμως τούτων, ἡμεῖς θὰ ἐξετάσωμεν κατωτέρω ποῖαι πόλεις κατὰ καιροὺς ἀνεπτύχθησαν εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν, αἱ ὁποῖαι ἠδύναντο νὰ ἀποταλμῆσουν ἕνα τόσον τολμηρὸν καὶ πό-

(Συνέχεια εἰς τὴν 9ην σελίδα)

ΟΙ ΣΠΟΡΑΔΕΣ ΕΛΙΕΣ

Ἐνας ἀπέραντος ἐλιότοπος εἶναι ὁ λόκληρη ἢ περιοχή μας. Ξεκινᾷ ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ βουνοῦ, τυλίγοντας στὸ πέρασμάτου κάμπους, ρεματιές καὶ ψηλώματα καὶ φτάνει ὡς τὴν ἄλλη.

Ἐνα δάσος πού στιγμές – στιγμές παίρνει ὅλες τὶς ἀποχρώσεις τοῦ πρασίνου, πού τοῦ δίνει μὲ τὸ λίκνισμάτης ἢ «γλαυκὴ παιδοτρόφος ἐλαία». Μιὰ ἀσημένια θάλασσα πού πάνω στοὺς ἀνάλαφρους κυματισμοὺς τῆς καθρεφτίζονται μουντὰ οἱ κορμοὶ τῶν δέντρων· ἀτσάλινοι, σκληροὶ, διπλωμένοι ὅλο, ἀγκῶνες καὶ γόνατα.

«Φύτευμα γηγενές, ἀχειροποίητον...» γνωστὸ ἐδῶ καὶ τόσα χρόνια, σύμβολο τιμητικῶν διακρίσεων καὶ εἰρήνης, πού τὸ προστάτευε ὁ Δίας (Μόριος) καὶ ἡ Ἀθηνᾶ.

Εἰδικὴ διάταξι στὴν ἀρχαία Ἀθῆνα προστάτευε τὴν ὑπαρξί της, ἀλλὰ καὶ στὰ μεταγενέστερα χρόνια μέχρι σήμερα ἀκόμη, στὰ πλαίσια τοῦ ἔθιμου καὶ τοῦ γραπτοῦ νόμου, δὲν ἔπαυσε νὰ ἔχη ξεχωριστὴ νομικὴ προστασία, καὶ, πολλὰς φορές, μὲ παράξενους θεσμοὺς, σάν τὸ θεσμὸ τῆς δενδροκτησίας, πού πρακτικὴ του ἐφαρμογὴ εἶναι οἱ σποράδες ἐλιές.

Ἄλλ' ἄς δοῦμε πῶς ξεκίνησε ὁ θεσμός. Στὰ βυζαντινὰ χρόνια, τὴν ἐποχὴ τῶν Ἰσαύρων, στὴν προσπάθεια νὰ ἀποκτήσῃ τὸ Κράτος γραπτὸ δίκαιο μὲ βᾶσι τὸ ἔθιμο, ἀναγνωρίσθηκε ἡ γεωργικὴ κοινοκτημοσύνη σὲ περιοχή, πού εἶναι δυνατὸν ὁμως «διὰ μερισμοῦ» νὰ γίνῃ κατόπιν ἀντικείμενο ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας.

Ἀργότερα ὁ Γεωργικὸς Νόμος μὲ τὴ «δενδροκτησία» ἐπιτρέπει σ' αὐτὸν πού φύτεψε τὸ δέντρο νὰ διατηρήσῃ τὴν κυριότητα, ἔστω κι ἂν ὁ τόπος περιῆλθε στὴν ἰδιοκτησία ἄλλου.

Τὸ γεγονός δὲ τοῦτο ἐξακολούθησε νὰ ἰσχύῃ ὡς τὶς μέρες μας, μὲ διάφο-

ρες φυσικὰ μορφές. Στὴν περιοχή μας λ.χ. συνηθίζοταν ὁ νουνὸς νὰ δίνῃ σάν δῶρο στὸν ἀναδεξιμὸ του μιὰ ἐλιά ἀπὸ τὸ χωράφι του ἢ, σὲ ἄλλη περίπτωσι, μὲ μιὰ ἀπ' αὐτὲς ἰσοσταθμίζοταν τὰ συμφέροντα σὲ περίπτωσι διανομῆς. Καὶ ἦτανε τόσο ἀπόλυτο τὸ δικαίωμα τοῦ κυρίου πιά τῆς ἐλιάς, πού δὲ μπορούσε ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ χωραφιοῦ νὰ ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὸ μάζεμα οὔτε νὰ τὸν ἐξαναγκάσῃ σὲ παραίτησι ἀπὸ τὸ δικαίωμά του.

Τελευταῖα ὁμως ὁ νομοθέτης, ἐπιθυμῶντας ἐνοποίηση τῆς ἀγροτικῆς ἰδιοκτησίας καὶ νομικὴ τακτοποίησι ἐκκρεμοτήτων τοῦ παρελθόντος, ἔδωσε τὸ δικαίωμα στὸν ἰδιοκτήτη τοῦ κτήματος νὰ ἀποκτᾷ τὶς ἐλιές αὐτὲς, ἀφοῦ καταβάλλῃ ὠρισμένο ποσὸ πού θὰ ὑπολογίσουν οἱ ἐκτιμητὲς ἢ τὸ δικαστήριο.

Μὲ τὸ νόμο τοῦτο μιὰ ἰδιόρρυθμη κατάστασι, πού στὸ παρελθόν εἶχε γίνῃ αἰτία καὶ ἀφορμὴ συγκρούσεων μεταξὺ τῶν ἀγροτῶν, σίγουρα θὰ ἐξαφανισθῇ. Ἴσως ἔτσι στὴ σημερινὴ ἐποχὴ θὰ εἶναι πιὸ καλὰ, ὄχι μόνο γιὰ τὸ προηγούμενο λόγο, ἀλλὰ καὶ γιὰ ἄλλους ἐθνικῆς οἰκονομίας. Ἐνα ὁμως ὀφείλομε νὰ ἀναγνωρίσουμε τὴν πρακτικὴ χρησιμότητά της στὴ διευκόλυνσι τῶν ἀγροτικῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀκόμη σχέσεων σὲ περασμένες ἐποχές, ὅταν οἱ μέθοδοι καὶ τὰ μέσα δημιουργίας ἢ λύσεως τῶν ἦτανε περιωρισμένα.

Τάκης Ἡλ. Κομνηνός

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ

Τὴν 12ην Μαρτίου διεξήχθη εἰς τὸ οὐδέτερον γήπεδον Βλαχιώτη φιλικὸς ποδοσφαιρικὸς ἀγὼν μεταξὺ τοῦ Ἀπόλλωνος Ξηροκαμπίου καὶ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ Γυθείου, ὅστις ἔληξεν ἰσόπαλος μὲ τέρματα 1-1.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΟΥΜΟΥΣΤΙΩΤΗΣ

Ἀπόγευμα μίς ὥραίας ἡμέρας τοῦ Μάρτη. Ἀνηφορίζω γιά τὸ Ἀνάκωλο, τὴν βραχώδη τοποθεσία, δυτικά τοῦ Ξηροκαμπίου, νά μυριστώ τὰ πρώμα ἀρώματα τῆς ἀνοίξεως, ν' ἀναπνεύσω τὸ ζωγόνο ἀεράκι ποῦ ἔρχεται ἀπὸ ψηλά, τὸν δασωμένο Ταύγετο. Καί ὅπως ἀγνάντευα τριγύρω καί ἡ ἀγρία μεγαλοπρέπεια τοῦ τοπίου μού γέμιζε τὴν ψυχὴ χαρά, ἡ ματιά μου σταμάτησε στή σπηλιά, Καταφύγιο, ὅπως τὴν λέγαν οἱ παλαιότεροι. Καθὼς θυμούμαστε τὸ στόμιό τῆς ἦταν κλεισμένο μὲ μαστορικὸ τεῖχος, ποῦ εἶχε πολέμοτρες. Τώρα ἔχει γκρεμιστῆ τὸ τεῖχος σχεδὸν ὅλο. Ἐκεῖ λοιπὸν εἶχαν ὀχυρωθῆ γενναῖα παλληκάρια, χτύπησαν καὶ πισωγύρισαν τοὺς Τούρκους τοῦ Ἰμπραήμ ποῦ θέλησαν νὰ περάσουν, γιά νὰ κουρσέψουν τὴν Κουμουστά. Τὴν Κουμουστά καί τὰ χωριά τῆς Κάτω Ρίζας, καθὼς λέγαν τότε τὰ νοτιώτερα τοῦ Μυστρᾶ χωριά, τὴν διαφέντευε ὁ Καπετάνιος τῆς Ἀντώνης Κουμουστιώτης. Πόσες φορές τὸ δρόμο αὐτὸ θὰ τὸν πέρασε μὲ τὰ παλληκάρια του στὸ μακρόχρονο πόλεμο ποῦ ἔκανε μὲ τοὺς ἀπιστοὺς δυνάστες! Καθὼς βουίζει τὸ ἀεράκι στὶς κορφές τῶν ἀγριόκλαρων, ποῦ φυτρώνουν στὶς ἀπόκρημνες πλαγιές καί τὸ γάργαρο νερό τῆς Ρασίνας μουγκρίζει ροβολώντας ἀπὸ ψηλά, καί κατακυλώντας στὶς πεντακάθαρες πέτρες λές κι ἀκούς τὸ τραγοῦδι τῶν κλεφτῶν γιά τὸν καπετάνιο τους:

«Στὰ Τρίκορφα μεσ' τὴν κορφή Κολοκοτρώνης πολεμεῖ.
[κοτρώνης πολεμεῖ.
Κολοκοτρώνης φώναζε καί τὸν Μοριᾶ
[τὸν τρώμαζε:
Ποῦσαι, Ἀντώνη Κουμουστιώτη καί
[Νικήτα Βαρβιτσιώτη
Καί σὺ ρέ Νικηταρᾶ, πῶχουν τὰ πόδια
[σου φτερὰ.
Πᾶς στοὺς κάμπους καί κοιμᾶσαι καί
τούς Τούρκους δέ φοβᾶσαι».

Ὁ γράφων τὴ στήλη αὐτὴ δὲν γράφει ἱστορία. Τὸ ἔργο αὐτὸ θὰ τὸ ἀναλάβουν

ἄλλοι ἀξιώτεροι. Ἦταν φιλικὸς ὁ Ἀντώνιος Κουμουστιώτης; Ἐδῶ γράφω ὅσα μπόρεσα νὰ μαζέψω, ἀπὸ ὅσα γράφουν συμπολεμισταὶ του καί ἱστορικοὶ ποῦ ἔγραψαν τὴν ἱστορία τῆς Λακωνίας.

Ὁ Ἀντώνιος Κουμουστιώτης ἀρχίζει τὴ δρᾶσι του σὰν πρωτοκλέφτης, ποῦ ὀδηγεῖ συγγενεῖς καί συμπατριῶτες τοῦ ἐνόπλους, καί ἀποτελεῖ μιὰ ζωντανὴ ἀλυσίδα μὲ τοὺς: Γεωργάκη Γιατράκον ἀπὸ τὴν Ἄρνα, Ἀντώνη Νικολόπουλο ἀπὸ τὴν Λογγάστρα, Θανάση Κατσαρὸ ἀπὸ τὸ Γεωργίτσι, καί ἄλλους ἀπὸ τὰ ὄρεινά χωριά τοῦ Πάρωνα καί τοῦ Ταύγετου, γιά νὰ θρῖσκη τροφὴ, ποδεμὴ, ἐνδυμασία καί καταφύγιο ὁ καπετάν Ζαχαρίας μὲ τὰ παλληκάρια του.

Κατὰ Φρατζῆν: Εἰς Μυστρᾶν 28 Μαρτίου 1821 ὑψώθη ἡ Ἑλληνικὴ σημεῖα ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Βρεσθένης Π. Κρεββατᾶ, Π. Γιατράκου, Ἀ. Κουμουστιώτη, Ἀ. Νικολοποῦλου καί λοιπῶν προκρίτων.

Ἰπογράφει μετὰ τῶν ἄλλων ὀπλαρχηγῶν ὁ Ἀντώνης Κουμουστιώτης τὸ πρωτόκολλο, τὸ συνταχθέν εἰς τὸ στρατόπεδο τῶν Βερβένων τὴν 2)5)21, διὰ τοῦ ὁποῦ ἀναγνωρίζεται καὶ διορίζεται ἐπόπτης καί στρατηγὸς «τοῦ στρατοπέδου Βερβένων καί τῶν πέριξ» ὁ Παναγιωτάκης Γιατράκος.

Ἐλαβε μέρος εἰς τὴν πρώτη μάχη ποῦ ἔγινε στὶς 10 Ἀπριλλοῦ 1821, ἀνήμερα τὸ Πάσχα, μαζί μὲ ἄλλους ὀπλαρχηγούς. Εἰς αὐτὴν ἀπαρατήρητοι κατὰ τὴν νύχτα τῆς Ἀναστάσεως ἔφθασαν 3.000 ἐμπειροπόλεμοι Τούρκοι στρατιῶται καί ἐκετέθησαν κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοπέδου. Ἐκεῖ ἐσκοτώθηκε ὁ πρῶτος Λακεδαιμόνιος ὀπλαρχηγὸς Ἀντώνιος Νικολόπουλος, ἀλλὰ καί ὁ ἀρχηγὸς τῆς Τουρκικῆς δυνάμεως Χασάνης Λεσιώτης. Ἀπὸ τὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη: «Ὅταν μαζεύτηκαν ὄλοι οἱ ὀπλαρχηγοὶ στὸ Νταοῦλι τοῦ Ἀχλαδοκάμπου, γιά νὰ σκεφθοῦν τί πρέπει νὰ κάνουν ἐναντίον τοῦ Δράμαλη, ἔκραξα τὸ-

τε τόν Πέτρο Μπαρμιτσιώτη, τόν Φωδωρῆ Ζαχαρόπουλον, καί τόν Ἀντώνη Κουμουστιώτη καί τούς λέγω: Νά πάτε νά πιάσετε τό κάστρο τοῦ Ἄργους μέ ἕκατό ἀνθρώπους διαλεχτούς, καί πιάνοντας τό κάστρο νά κάμετε φανό». Με ἀπεκρίθησαν ὅτι «πᾶμε νά χανώμεθα». Τούς εἶπα «πηγαίνετε κι ἐγώ σᾶς παίρνω στό λαϊμό μου». Κί ἔτσι ἐπῆγαν κι ἔκαναν τό φανό. Ἀπό τούς Βίους Πελοποννησιακῶν ἀνδρῶν. Φωτίου Φωτάκου: «Ἀντωνίας Κουμουστιώτης ἀπό τό ὁμώνυμον χωρίον Κουμουστά καί ἐκ τῶν διακεκριμένων μάλιστα τότε εἰς τό φρούριον τοῦ Ἄργους ἔκανε πολλές ἀνδραγαθίας, καθώς καί εἰς τό Κουτσοπόδι εἰς μάχην γενομένην μέ τήν καβαλλαρίαν τοῦ Δράμαλη. Ἐν γένει δέ, ὅπου κι ἄν εὐρέθη, πάντοτε διεκρίθη»

Ἀπό τό βιβλίον τοῦ Κώστα Πίτσιου «. . . Ἀντωνίας Κουμουστιώτης ἀπό Κουμουστά Φάριδος ἀριθ. Μητρώου 372 τάξις Δ', ἀντιστράτηγος 1824».

Μελετώντας τίς μαρτυρίες αὐτές εὐλόγη διατυπῶναι τήν ἀπορία πῶς δέν ἀποδόθηκε ἡ ὀφειλομένη τιμή, πῶς δέν ἐπληρώθηκε τό χρέος νά ἀφιερωθῆ ἕνας δρόμος, μία πλατεῖα τοῦ Ἐηροκαμπίου καί τῆς Σπάρτης, νά γίνῃ μία φροντίδα νά βρεθῆ μιᾶ εἰκόνα του μέ τήν ἀρματωσιά του, νά στηθῆ στήν κατάλληλη θέσι στά γραφεῖα τῆς Δημαρχίας καί τῆς Κοινότητος. Μικρότητες καί πάθη ἦταν τό κλίμα πού ἔζησαν κι ἐξήντησαν τό βίο τους οἱ περασμένες γενεές. Ὑπάρχει φόβος ἡ σύγχρονη νά ἀποβλέψῃ στήν οικονομική σκαπιμότητα σάν μοναδικό ἰδανικό. Πόσα θά διαθῆσῃ, μεγιστᾶνα τοῦ πλούτου, κι ὅ,τι θές. Πλατεῖα, δρόμοι, τίτλους μόνο μὴ ζητήσῃ νά γίνῃς . . . Ἀρχιεπίσκοπος. Ἐποχή τῆς ὕλης μαθές.

Καιρός νά διδάξουμε τούς νεώτερους ὅτι ὁ σεβασμός στά ἱερά καί ὄσια τοῦ ἔθνους πρέπει νά ἐμπνέῃ τίς ἰδέες τους. Νά διδαχθοῦμε ἀπό τούς ἀνδρείους ὑπερασπιστῆς τῆς Ἐλευθερίας τοῦ ἔθνους μας, εἰς τούς ὁποίους ὀφείλομε εὐγνωμοσύνη «πῶς οἱ δαῦλοι λαοὶ γίνονται Ἐλεύθεροι».

Δημήτριος Δικαϊάκος

Ἡ ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Ἡ ἀνά δεκαετιαν ἀπογραφή τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας δίδει τούς κατωτέρω ἀριθμούς εἰς τὰ χωριά τῆς κοινότητος: (Ἔτος 1971) Ἐηροκάμπι (μαζί με Ἄρκασάδες καί Λιακέικα) 1077, Ἅγιος Χριστόφορος 26, Κατσουλέικα 61, Μοῦσγα 70, Κουμουστά 4. Σύνολον 1238. (Ἔτος 1961) Ἐηροκάμπι 994, Ἄρκασάδες 185, Λιακέικα 106, Ἅγιος Χριστόφορος 50, Κουμουστά 42. Σύνολον 1377. (Ἔτος 1951) Ἐηροκάμπι 1130, Ἄρκασάδες 275, Λιακέικα 131, Κουμουστά 99. Σύνολον 1635.

Σημ. Τὰ Κατσουλέικα καί ἡ Μοῦσγα ὑπήγοντο παλαιότερον εἰς τήν Κοινότητα Καμινίων.

Νίκη Π. Σολωμοῦ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

— Ἐρανικό: κατάλογος τῶν προκρίτων (1821) ὄλων τῶν χωρίων τοῦ Καζᾶ (Ἐπαρχίας) Μυστρᾶ, καταρτισθεῖς ὑπό τῆς Ἐφορείας τοῦ Μυστρᾶ: Σωτήρα ἄτομα 10 γρόσια 1000, Διπόταμα ἄτ. 3 γρ. 150, Ντόριζα ἄτ. 5 γρ. 500, Νιοχώρι ἄτ. 4 γρ. 200, Κουμουστά ἄτ. 8 γρ. 1500, Γοράνοι ἄτ. 6 γρ. 1500, Ἄρνα ἄτ. 6 γρ. 1000.

— Αἱ ἐπαρχίαι κατενεμήθησαν εἰς δήμους τό 1834, κατάλογος τῶν ὀπίων ἐδημοσιεῦθη εἰς Παράρτημα τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως 1837. (Διά τήν περιοχὴν μας). Φᾶρις—Χωρία: Κουμουστά (Πρωτεύουσα), Παλαιὰ Παναγιά, Ἐηροκάμπι, Ἄρκασας, Ἅγιος Βασίλειος, Δρακέικα, Καμίγια, Κατσουλέικα, Παλαιοχώρι, Σωτήρα, Διπόταμα Μπολιᾶνα, Ἀνώγεια, Λεῦκο, Ντόριζα, Νιοχώρι, Τραπεζοντή. Δήμαρχος: Θεόδωσιος Λιακάκος, Εἰσπράκτωρ: Γεώργιος Πολυχρονάκος.

Θ. Κ.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Ο Σύλλογός μας, ο Σύλλογος 'Αποφοίτων Σχολείων Φάριδος, διοργανώνει μία συγκέντρωση· μία συγκέντρωση των ΟΛΩΝ των Ξηροκαμπιτών στην 'Αθήνα. Γνωρίζουμε ότι ποτέ μέχρι τώρα δεν έγινε κάτι τέτοιο· γνωρίζουμε ότι ήταν και είναι κοινή επιθυμία και πόθος όλων· είμαστε βέβαιοι για την ανταπόκριση και τουλοῦμε νά επιχειρήσουμε.

Θά είναι μία συγκέντρωση παλιών φίλων, παλιών συμμαθητών, παλιών συχωριανών· θά είναι μία συνδιασκέδαση παλιών συνδικασκεδαστών· θά είναι ή ευκαιρία για αναμνήσεις· θά είναι τὰ παλιά τραγούδια· θά είναι ή ατμόσφαιρα του χωριού μας· θά είναι και οί νέοι, διχρητικοί, κοντά στους μεγάλους.

Στά μέσα Μαρτίου τοποθετήσαμε χρονικά τήν συγκέντρωση αυτή· ἐλπίζουμε ότι θά έλθουμε μέχρι τότε με όλους, σέ επαφή και όλοι θά βρεθούν κοντά μας· μά λιστα από τό Ξηροκάμπι μᾶς δήλωσαν όμαδικές αφίξεις.



Και τὰ φετεινά Χριστούγεννα έδωσαν τήν ευκαιρία σέ πολλούς από τους συμπατριώτες μας, πού ζοῦν μακριά από τό χωριό, και σέ όλους νά περάσουμε λίγες μέρες κοντά στους δικούς μας και νά ζήσουμε τίς άγιες μέρες, τίς Χριστουγεννιατικές, όπως μόνο στό χωριό, στό χωριό του, κανείς ζή.

Προσπαθήσαμε, όσο μπορούσαμε, έμεις οί νέοι, νά κάνουμε έντονότερα γιορταστική τήν ατμόσφαιρα και περισσότερο χαρούμενους τους ανθρώπους. Τήν γαζια, και όχι φέτος τόν πλάτανο, στολίσουμε με πολλά και πολύχρωμα φώτα. Στήσαμε μεγάφωνν και γεμίσαμε τίς αναπάντεχες λιανίδες και τὰ καθόλου χειμωνιάτικα βροδία με Χριστουγεννιατική και δημοτική μουσική. Σχεδόν κάθε βράδυ συγκεντρωνόμασταν για νά χορέψουμε όλοι μαζί, νά τραγουδήσουμε, νά διασκεδάσουμε, νά τούς παρασύρουμε όλους μαζί μας. Τήν επομένη τ.ῦ Χριστού είδαμε με χαρά άπέραντη, στό χορό πού έ-

δωσε ο Σύλλογός μας, όλους τους νέους μας νά διασκεδάσουν, άπίστευτα όμορφα και έντονα, άπίστευτα και σέ μᾶς πού ζοῦμε κοντά τους, νέοι κι έμεις· και, ως μνημειωθή, πλησιάζουμε όλοι μαζί τήν έκατοντάδα· τήν έκατοντάδα στό Ξηροκάμπι πού ζή όρφανεμένο από τήν ξενιτιά, πού ζή με τόν καημό τής ξενιτιάς, και πού υποσχέμαστε νά κάνουμε τό κάθε τι νά τό κρατήσουμε στή «ζωή» και θά τό κρατήσουμε.



Με ένδιαφέρον, Οχυμασμό και, γιατί όχι αρκετά ύπερήφανα, πρσκολουθήσαμε στό Ξηροκάμπι δύο έκδηλώσεις, άπ' αυτές πού χαρακτηρίζουν τήν «ζωή», για τήν όποία μιλήσαμε, άπ' αυτές πού συνεχίζουν τήν παράδοση, άπ' αυτές πού δίνουν εκείνη τήν «πνευματικότητα» πού



πάντα είχε και έχει τό χωριό μας, αυτές πού του χαρίζουν τήν κάποια πνευματι-

κή ύπεροχή.

Ήταν ἡ Χριστουγεννιάτικη συναυλία τῆς Φιλαρμονικῆς, ἡ ἐκτέλεσις καὶ τὸ πρόγραμμα πού μᾶς παρουσίασαν οἱ μικροὶ μουσικοὶ καὶ ὁ ἀρχιμουσικός κ. Ἀπ. Μόσχος, ἦταν καὶ πάλι μιὰ ἐκπληξίς μουσικά κομμάτια ἀπὸ ἔργα Μπετόβεν, Τσαϊκόφσκι, Γκρήκ, Σούμαν, Βέρντι, Λίστ, Γκούντ κ.ἄ., παλιές γνωστές ὀπερέτες, διασκευές σκοπῶν τοῦ τόπου μας καὶ Χριστουγεννιάτικη μουσική, ὅλα δοσμένα μὲ συνέπεια καὶ ἀξιώσεις, εἴτε ἀπὸ ὅλη τὴν ὀρχήστρα, εἴτε «σόλο» ἀπὸ διάφορα ὄργανα.

Ήταν καὶ ἡ θεατρικὴ παράστασις τῆς «Τρισεύγενης» τοῦ Μαλαμά, πού ἀεθλοῦντο ἀπὸ μαθητὲς καὶ περυσινούς Ἀποφοίτους τοῦ Γυμνασίου μας, στὴν Κοινοτικὴ Στέγη, μὲ τὴν γνωστὴ ἀριότητα, μὲ τὴν ὁποία «ἀνεβαίνουν» ὅλα τὰ ἔργα τοῦ Ξηροκάμπι.

Ἄς μᾶς ἐπιτρέψουν οἱ καθηγηταὶ κ.κ. Ν. Παπαδόπουλος καὶ Θ. Κατσουλάκος, πού εἶχαν ἀντιστοιχίσει τὴν πρωτοβουλία, νὰ τοὺς συγχαροῦμε καὶ ἀπὸ ἐδῶ καὶ κάθε ἄλλη φορὰ ἐμεῖς πρόθυμα θὰ προσφέρουμε, ὅταν χρειάζεται, τὴν ἠθικὴ ἢ τὴν οὐσιαστικὴ συμπαράστασή μας καὶ βοήθεια.



Ἡ ἔλλειψις γυμναστοῦ ἀπὸ τὸ Γυμνάσιο Ξηροκάμπι, ἡ ὁποία ἐλπίζουμε δὲν θὰ παραταθῆ, ἀνέκλυσε τὴν πρόοδο καὶ τὴν δραστηριότητα πού ὑπῆρχε στὸν στίβον τὸ τελευταῖα χρόνια καὶ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἡ ἐνέργεια διοχετεύτηκαν μοιραίως στὸ ποδόσφαιρο. Κάθε Κυριακὴ ὁ «Ἀπόλλων» ἀντιμετωπίζει γειτονικὲς ομάδες, καὶ μάλιστα, ὅπως εἶδαν τις ἡμέρες τῶν Χριστουγέννων, νικηφόρος. Ἄλλο εἶναι ὅμως τὸ θέμα μας: τὴν τελευταία ἡμέρα τοῦ σχολείου, πρὶν τὰ Χριστουγεννά, σκέφθησαν οἱ μαθητὲς ἕνα ποδοσφαιρικὸ ἀγῶνα «Ξηροκάμπι Γοράνας» ὅμως ἡ ἐπιλογή ἀπὸ λίγους εἶναι δύσκολη καὶ τὰ παιδιά τῶν χωριῶν μας δὲν εἶναι πολλὰ ὅπως ἀλλοτε ἔγινε, λοιπὸν, διεύρυνσις Ἀναστήθηκαν οἱ παλιοὶ δῆμοι καὶ ἔγινε ὁ ἀγῶνας μεταξὺ... «Φελλίας» καὶ «Φάρδος» πλέον. Ὀλιβερό, μαζὶ καὶ συγκινητικό. Ὅσο γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα... ἄς μὴν λυπήσομε τοὺς «ὀρεινοὺς».

Μιὰ εὐχάριστη ἐκπληξὴ ἦταν γιὰ μᾶς οἱ πληροφορίες πού μᾶς ἔδωσε, μετὰ ἀπὸ ἐρώτησή μας, ἡ ἀκούραστη πρόεδρος τοῦ ἀγαθοεργοῦ καὶ ἐξωραϊστικοῦ Συλλόγου κυριῶν Ξηροκάμπι «Ἁγία Τριάς» κ. Ἰφιγ. Μανδραπήλις σχετικὰ μὲ τὴν δράση τοῦ Συλλόγου παραθέτουμε στοιχεῖα μόνον καὶ ἀριθμοὺς καὶ ἀποφεύγουμε ὅποιοδήποτε σχόλιο, ἀφοῦ δὲν μᾶς τὸ ἐπιτρέπη ἡ μετριοφροσύνη τῶν Κυριῶν καὶ Δεσποινίδων καὶ περιττεῦναι ἀπὸ τὸ φανερὰ τεράστιο ἔργο τους.

Συνεκέντρωσαν καὶ διέθεσαν, κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν: 238.000 δρχ. διὰ τὴν ἀγιογράφησιν καὶ 246.000 δρχ. διὰ τὸν ἐξωτερικὸν ἐξωραϊσμόν τῆς Ἁ. Τριάδος, 42.900 δρχ. διὰ δοθῆματα ἀσθενῶν καὶ ἀπόρων, 10.000 δρχ. διὰ ἀγορὰν μουσικῶν ὀργάνων τοῦ «Ἀπόλλωνος» καὶ χρηματικὰ βραβεῖα ἀριστοῦχων μαθητῶν, καὶ πολλὰ ἀκόμη διὰ τὴν ἀγιογράφησιν πού συνεχίζεται πληροφορηθήκαμε ἀκόμη πῶς ἤδη διὰ τὴν ἐκτελουμένην ἐργασίαν ἀπαιτοῦνται περὶ τίς 50.000 δρχ. ἑβέλαιοι γιὰ τὴν βοήθεια πού θὰ τοὺς παρσχέθῃ, εὐχόμεστε συνεχίσιν καὶ θαυμάζομε τὸ μέγεθος τῆς δραστηριότητος.

Ἐπιμέλεια: Σ.Α.Σ.Φ.

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

“ΤΟ ΞΗΡΟΚΑΜΠΙ”

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν Κοινοτικῆς Ἀναπτύξεως Ξηροκάμπιου Λακωνίας

Ἐπεύθυνος διὰ τὴν ἐπιλογήν τῆς ὕλης

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΤΣΟΥΛΑΚΟΣ

Καθηγητὴς Φιλολογίας (Ξηροκάμπι Σπάρτης)

Τεχνικὴ ἐπιμέλεια ἐκδόσεως Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου

ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΟΥΝΗΣ

(Σπάρτη, Σταδίου 11)

Τιμὴ τεύχους Δρ. 2.

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

*Αναψαν και φέτος οι φωτιές κι δ-
ψώθηκαν πάλι οι φλόγες και οι σπιθές
πού έστελναν στα ουράνια τὰ νοτισμέ-
να λιόκλαδα, στιβαγμένα σέ θεόρατους
σφρούς στήν άκρη, από τις παραμονές.
Μεταδόθηκε και πάλι ο παλμός του κε
φιοῦ, πού δίνει ή ιδιαίτερη γεύση της
γιορτής, με συνήθειες πού ύποθη-
κεδουν τήν ιστορική συνέχεια της φυ-
λής μας.

Τά βιώματα των παιδικών μας χρό-
νων μās έφεραν μπροστά στις άναμμέ-
νες φωτιές και χαρήκαμε μαζί με τούς
γεροντότερους, ενώ ξαναζωντάνευαν
στιγμές από τή περιοχή της πονεμένης
μνήμης. Σάν τότε, όταν οι μεταφιεσμέ-
νοι, τὰ μύσκαρα, έδιναν τόν άπαραίτη-
το ξεχωριστό τόνο όλη τή μέρα, με τό
παράξενο ντύσιμο και τὰ τροκάνια, ο-
πως τούς πιστούς του άρχαίου θεοῦ
Διονύσου, πού με τέτοιες συνήθειες ή-
θελαν νά βοηθήσουν τήν εύφορία των
άγρων και τή βλάστηση των δέντρων.

Τά παιδιά έπαιζαν άμπαρζα και οι
μεγάλοι άμάδες. Τό βράδυ όλη ή οικο-
γένεια και πολλές φιλές όλοι οι συγ-
γενείς έτρωγαν στο πλουσιό τραπέζι κι
έπιναν χαρούμενοι. Και δέν τό σήκω-
ναν, μήπως περάσει κανείς ξένος ή
φτωχός, ενώ τουφεκιές από τὰ παράθυ-
ρα βοδίζαν στήν νύχτα.

Τό σημαντικώτερο όμως γεγονός της
γιορτής ήταν, παλιό έθιμο με άπροσδι-
όριστο χρονικό βάθος, τό άναμμα της
φωτιάς στή πλατεία ή στή γειτονιά· ο
κόσμος γύρω έπιανε τό χορό στους
ήχους του κλαρίνου. «Χορεῦτε νά χο-
ρέψουμε του χρόνου ο Θεός τό ξέρει ή
θά θεάνω ή θά ζώ ή θάμαι σ' άλλα
μέρη». "Άλλοι έρριχναν ξύλα κι άλλα,
ιδίως οι μικροί, πήδαγαν τήν φωτιά·
κι έτσι καβαλισμένοι θόμιζαν τούς άρ-
χαίους προγόνους μας, πού έκαναν τό
ίδιο, όταν ήθελαν ν' άπαλλαγούν από
τήν επίδραση των κακών πνευμάτων
(Καθαρτήρια έθιμο).

Αυτές τις άποκριές γιορτάσαμε φέ-

τος, συνεπείς κληρονόμοι, με σεβα-
σμό πρós τούς άνθρώπους του άγροτι-
κού μόχθου, μακριά από τις μονταρι-
σμένες συνήθειες, πού άπαλλοτριώνουν
τά έθιμα του λαοῦ, τὰ νοθεύουν και τὰ
έμπορεύονται.

Θεόδωρος Σ. Κατσουλάκος



(Ο χαμός άγαπημένων προσώπων
γεμίζει τό λαό μας θλίψη και τόν καημό
του τόν κάνει μοιρολόι).

*Ανάθεμά τον τόν καιρό, τό φρεϊνού
τό χρόνο,
όπού μās τόν έφύτρεψε μεσ' στήν καρδιά
τό πόνο.
"Εμείς τώρα τό μοιάσαμε σάν τ' 'Αι-Διά
τό χιόνι,
ώσου νά λυώση τό παληό, καινούργιο
τό πλακώνει.

Μίνα μου, τήν άγάπη σου πές μου τί
νά τήν κάνω.
Νά τήν πουλήσω δέν μπορώ, νά τήν χα-
ρίσω όχι.
Οί τήνε πάω στο χρυσικό νά τή περι-
χρυσώση,
νά φτιάξη 'γκόλπι και σταυρό-σταυρό και
δαχτυλίδι.
Τό δαχτυλίδι νά φορώ, τό 'γκόλπι νά
βαστάω
και τό σταυρό νά προσκυνώ νά βλέπω σέ
τήν ίδια.
(Διά τήν συλλογήν) Γεώργιος Τζαννετάκος

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝ. ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΜΙΝΙΩΝ

Με κέφι και σέ πανηγυρική ατμόσφαιρα άρχισε στο χωριό μας η φύτευσις καλλωπιστικών και άρσιών δασικών δένδρων από ομάδες νέων και μαθητών. Με έπικεφαλής τους διδασκάλους κ. κ. Μιχαήλ Κατσαφάνα και Κων)νο Άναστασάκο, τόν εκπρόσωπο τής έπιτροπής κοινοτικής αναπτύξεως κοινοτικό σύμβουλο κ. Γεώργιον Ραζέλον, ομάδες μαθητών, μέλη τής έπιτροπής κοινοτικής αναπτύξεως, κοινοτικοί σύμβουλοι και χωριανοί μας έφύτευσαν συστοιχίες δαφνών και καλλωπιστικών και διεμόρφωσαν κοινωχρήστους χώρους, στην πρώτη φάση του προγράμματος φυτεύσεως.

Ή Έπιτροπή Κοινοτικής Αναπτύξεως μετά από πολλές προσπάθειες διεμόρφωσε πρόγραμμα φυτεύσεως μέ σκοπό τή δημιουργία μικρών άλσυλλίων, κήπων, χώρων παιχνιδιού και άναψυχής και παράλληλα εκήρυξε έξορμησι φυτεύσεως μέ σπάνια δασικά δένδρα του γραφικού και ώραιότητας λόφου του Άι-Λιά, γιά νά τό καταστήση πόλο έλξεως τών εκδρομέων και τουριστών. Ο λοφίσκος του Άι-Λιά, λόγω τής θέσεώς του είναι μαγευτικός και σέ συνεργασία μέ τό Δασαρχείο, πέρυσι έφυτεύθησαν πολλά δενδρύλλια πεύκης. Γιά φέτος δέ προβλέπεται φύτευσις πεύκης, βάγιας, εύκαλύπτου και σπανίων ειδών ιτιάς και λεύκης.

Κυανόφυλλες άκακίες θά πλαισιώσουν τούς δρόμους, τίς πλατείες, τό Σχολείο και κοινοχρήστους χώρους. Στη δεύτερη φάση του προγράμματος θά γίνη φύτευσις εύκαλύπτου εις τίς όχθες ποταμιών και χανδάκων που άπειλούν τίς καλλιέργειες.

Έπίσης στην είσοδο και έξοδο του χωριού θά δημιουργηθούν άλσυλλια εύκαλύπτου και καλλωπιστικών ιδίως σπανίων δασικών (άριά κυανόφυλλος άκακία, κλαίουσα ίτέα κλπ).

Γιά τήν έξωραίστική προσπάθεια

θά καταβληθούν κόποι έλάχιστοι, χάρη στη συνεργασία και ομαδική όργάνωση του προγράμματος.

ΕΛΛΕΙΨΙΣ ΣΤΟΛΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ ΞΗΡΟΚΑΜΠΙΟΥ

Ή Φιλαρμονική Ξηροκαμπίου εις όλας τάς εκδηλώσεις αυτής πρό του κοινου δέν δύναται νά έμφανισθί όμοιομορφος, διότι στερείται στολών μουσικής.

Ο Μουσικογυμναστικός Σύλλογος «ΑΠΟΛΛΩΝ», εις τόν όποιον ανήκει ή Φιλαρμονική αυτή, έπιφορτισμένος μέ τά έξοδα του μισθού του μαέστρου και τής αγοράς και συντηρήσεως τών όργάνων 25 μουσικών, άδυνατεί νά διαθέση ποσόν είκοσι (20.000) δραχμών διά τήν αγοράν του ύφασματος και τών άλλων έξαρτημάτων τών έν λόγω στολών.

Πρός αγοράν λοιπόν του άπαιτουμένου ύφασματος (μάλλινο μετά περιλέν) βαθέος κυανου χρώματος, παρακαλεί τούς άπανταχού εύρισκομένους Ξηροκαμπίτας, όπως ενισχύσουν τήν προσπάθειαν αυτήν του Απόλλωνος διά τής άποστολής χρημάτων ή ύφασματος του τύπου αυτού εις τόν ταμίαν του Συλλόγου κ. Νικόλαον Παπαδάκον.



Εις τούς βοηθούντας θά άποστέλλεται ταχυδρομικώς άπόδειξις και, έφ' όσον τό έπιθυμοούν, θά δημοσιευθί και ή δωρεά των εις τήν στήλην ταύτην.

Μετά τιμής
ό Πρόεδρος
Γ. Σολωμός

ΔΩΡΕΑΙ

Πρός τόν Σύλλογον Κυριῶν Ξηροκαμπίου προσέφερον δωρεάς οἱ ἑξῆς: ὁ κ. Δημ. Δικαϊάκος δρχ. 500 εἰς μνήμην τῆς συζύγου του Γεωργίας, ἡ δ. Ἄρετή Στ. Μιχαλακάκου δρχ. 1000 εἰς μνήμην γονέων καί πάππων της, κ. Μπέση Παρηγόρη δολ. 15 εἰς μνήμην τοῦ συζύγου της διά τό φιλόπτωχον ταμεῖον του, αἱ κ. Ντίνα Ζώγου δολ. 20 καί Καλλιόπη Χούλη δολ. 10 διά τό φιλόπτωχον ταμεῖον του, ἡ κ. Πίτσα Π. Δογατζή δρχ. 1000 εἰς μνήμην τῶν γονέων της καί τοῦ ἀδελφοῦ της, ὁ κ. Σταῦρος καί Πίτσα Ὀρφανάκου δρχ. 4.500 εἰς μνήμην οἴκ. Ν. Λάσκαρη, ἡ κ. Κούλα Δ. Παναγέα δολ. 150, προῖον εἰσφορᾶς γνωστών της ὁμογενῶν καί τῆς Ἰθίας εἰς μνήμην τῶν προσφιλῶν νεκρῶν των, ἡ κ. Βασιλεία Ἄποστολίδου δρχ. 3050 εἰς μνήμην Ἰωάννου καί Μαρίας Καραμπέλα, γονέων καί ἀδελφοῦ αὐτῶν, αἱ κ. Ἄθηνά Εὐ. Παπαδάκου καί Πιπίνα Θ. Βασταρδή δρχ. 2500 εἰς μνήμην προσφιλῶν των προσώπων.

Τά ἀνωτέρω ποσά διετέθησαν διά τήν ἀγιογράφησιν τοῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος, τήν δαπάνην τῆς ὁποίας ἔχει ἀναλάβει ὁ Σύλλογος Κυριῶν.

Ἀνακοίνωσις

Τό Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου Κυριῶν Ξηροκαμπίου ἀνεκήρυξεν ὁμοφώνως μεγάλην εὐεργετιδᾶ του τήν κ. Ντίναν Σαρ. Ζώγου (τό γένος Πλαγιάνη) διά τās κατ' ἐπανάληψιν δωρεάς ὑπέρ τῶν ἱερῶν σκοπῶν του καί διά τήν προσφάτως γενομένην τοιαύτην ἐκ 500 δολ. διά τήν ἀγιογράφησιν τοῦ Ναοῦ.

Ὁ Σύλλογος εὐχαριστῶν εὐχεται εἰς τήν προαναφερθεῖσαν εὐσεβῆ Ἑλληνίδα ὑγείαν καί μακροημέρευσιν.

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ

Εἰς τό 9ον τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ μας ἐδημοσιεύσαμεν ὅτι ὁ Δήμαρχος Θεοδό-

σιος Λιακάκος ἐφονεύθη ὑπό τοῦ Ἀντωνίου Δ. Καμουσιώτου, κατόπιν Δημάρχου, εἰς μίαν φιλονεικίαν, τήν ὁποίαν ἐδημιούργησεν ὁ κλητῆρας τοῦ πρώτου Κάβουρας.

Γεγονός ὅμως εἶναι ὅτι ὁ ἐπί τριακονταετίαν διατελέσας Δήμαρχος Φάριδος, Ἀντώνιος Δ. Κουμουσιώτης ἐφόνευσε τό Θεοδ. Λιακάκον, διότι οὗτος εἶχε φονεύσει ὀλίγον προηγουμένως τόν πατέρα του Δημήτριον.

Κάνομεν τήν διόρθωσιν, ἔπειτα ἀπό ὑπόδειξιν ἀπογόνου τοῦ ὡς ἄνω, πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἀληθείας.

ΤΟ ΔΙΑΒΟΛΑΥΛΑΚΟ ΤΗΣ ΦΑΡΙΔΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)

λυδάπανον ἔργον, ὡς τό ὑπάρχον σήμερον κατάλοιπον καί γνωστὸν μὲ τό ὄνομα «Τὸ διαβολαύλακο τῆς Φάριδος».

Εἶναι γεγονός ἀναμφισβήτητον ὅτι μόνη πόλις, ἡ ὁποία ἤκμασε πρὸ τριῶν χιλιάδων ἐτῶν νοτιῶς Ἀμυκλῶν, ἀναφέρεται ἡ ἀρχαϊκὴ Φᾶρις καί ὁ περιηγηθεὶς τήν Λακωνίαν τό 174 μ.χ. Πausanias εἰς τὰ «Λακωνικά» του ἀναφέρει τὰ ἐξῆς «παρά Ἀμύκλας, ἰούσιν ἐπὶ θάλατταν, Φᾶρις πόλις ἐν Λακωνικῇ ποτέ ὠκεῖτο.» Περὶ τῆς ἀκριβοῦς θέσεως τῆς οὐδὲν ἀναφέρει, διότι ἀσφαλῶς θά ἦτο ἀδύνατον εἰς τοῦτον νά καθορίσῃ ἐπακριβῶς τήν θέσιν τῆς Φάριδος, μετὰ πάροδον αἰῶνων ἀπὸ τοῦ ἀφανισμοῦ της καί ἐφόσον οὐδὲν ἀξιόλογον μνημεῖον αὐτῆς εἶχε διασωθῆ.

Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ Φᾶρις ὑπῆρξε πολυάνθρωπος καί εὐημεροῦσα πόλις, ἡ ὁποία μάλιστα ἐξώπλισε πλοῖα καί συμμετέσχε ἐνεργῶς, δι' ὅλων τῶν δυνάμεών της, εἰς τήν τότε ὑπερπόντιον ἐκστρατεῖαν τῶν Ἑλλήνων ἐναντίον τῆς Τροίας, ὡς ἀναφέρει περὶ τῆς συμμετοχῆς της ὁ Ὅμηρος εἰς τό Β' στοιχεῖον τῆς Ἰλιάδος.

Εὐάγγελος Μαυροειδῆς
(Συνεχίζεται)

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΜΑΣ

ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ

Ἦρχισε ἡ κατασκευὴ τοῦ δικτύου καὶ ἡ τοποθέτησις τῶν τηλεφωνικῶν συσκευῶν τῆς ἡμιαυτομάτου συνδέσεως τοῦ χωρίου μας μετὰ τοῦ δικτύου ΟΤΕ.

Ἐγένετο δωρεὰ ἐκ δρχ. 35 000 πρὸς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ὑπὸ τοῦ εὐσεβοῦς ἐνορίτου κ. Ἀθανασίου Δισμαντάκου

Ἀπεβίωσεν εἰς βαθύτατον γῆρας εἰς Η.Π.Α., ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐγκατασταθεὶς, ὁ διατελέσας ἐν ἐτῶι 1914 πρῶτος πρόεδρος τῆς Κοινοτήτος μας Βασιλείος Γ. Σπυριδάκος.

Ἐγένετο διάνοιξις ὁδοῦ μήκους 3χιλ. περίπου δι' ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ἀπὸ τοποθεσίας Σκάμνα μέχρι οἰκισμοῦ Διποτάμων, ἐξυπηρετοῦσα τοὺς διαμένοντας ἐκεῖ κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας.

Ἐπίσης δι' ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας ἤρξατο ἡ κατασκευὴ ἀγωγοῦ ὑδροῦσεως τοῦ παραθεριστικοῦ οἰκισμοῦ Τορίζης, ἐπαρκοῦς διὰ τὴν ὑδρευσιν ἀπασῶν τῶν κατοικιῶν.

Βασιλικὴ Δογαντζῆ

ΓΟΡΑΝΟΙ

Ἐντὸς τοῦ 1972 θὰ ἀσφαλτοστρωθῇ ἡ ὁδὸς ἐκ Καμινίων μέχρι Γοράνων.

Ὁ τοχερός τοῦ Κρατικοῦ λαχείου (1 300.000) Ἰπαρασκευῆς καλογερόλουλος προσέφερε τὸ ποσὸν τῶν 30 000 διὰ ἀνάγκης τῆς ἐκκλησίας μας

Εὐσταθία Καλκάνη

ΠΟΓΑΜΙΑ

Με ἐπικεφαλῆς τὸν Λιευθυντὴν τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου κ. Ρηγᾶκον ἐδεντροφυτευθῆσαν διὰ πεδῆς καὶ ἄλλων καλλωπιστικῶν φυτῶν πολλοὶ χῶροι.

Με συμμετοχὴν ὄλων τῶν κατοίκων καὶ τὴν πατροπαράδοτον φωτιὰν ἐώρτισεν ἡ Ποταμιά τις Ἀπόκριες.

Ἡτοκτόνησε τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα ἡ Στυλιανὴ Ἰω. Κολλιναίτη.

Ἀνεωνία Ρέντζη

ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ

Ἀφίκοντο ἐκ Καναδᾶ οἱ: κ. κ. Εὐάγγελος Β. Μπιταξῆς, Ἀρτεμῖς Κ. Κα-

πάκου καὶ Σταθρος Γ. Σταρόγιαννης ὅστις καὶ ἀνεχώρησεν ἐκ νέου.

Ἀνεχώρησε διὰ τὰς Ἦν. Πολιτείας ὁ κ. Κυριάκος Ἰλ. Χαντζάκος μετὰ τῆς συζύγου του Ἀμαλίας.

Παναγιώτης Καπάκος

ΑΝΩΓΕΙΑ

Προγραμματίζεται δρόμος πρὸς Σωτήραν καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ ὁμογενὴς κ. Μιλτιάδης Δαρβύρης προσέφερε τὸ ποσὸν τῶν 1000 δολλαρίων.

Τὴν Καθαρὰν Δευτέραν ἐώρτασαν ὄλοι οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου μας μετὰ γλέντι καὶ τὴν καθιερωμένην φωτιὰν.

Ἡλίας Δαρβίρης

Κοινωνικά

Γάμοι: Ἐτέλεσαν τοὺς γάμους τῶν ἡ δ. Ἐλένη Ρέπα καὶ ὁ κ. Γεώρ. Κυριακούλιας.

Γεννήσεις: Ἡ κ. Λίτσα Χατζηγεωργίου τοῦ Χρήστου ἔτεκεν ἄρρεν, ἡ κ. Αἰκατερίνη Φακὰ τοῦ Ἰωάννου ἄρρεν, ἡ κ. Σοφία Ἀνδρέακου τοῦ Παναγιώτου ἄρρεν, ἡ κ. Ἀδελφάντεια Σαραντάκου τοῦ Σταύρου θῆλυ, ἡ κ. Ρῆνα Μανδραπήλια τοῦ Παναγιώτου θῆλυ, ἡ κ. Εὐγενία Σταθάκου τοῦ Ἡλίου ἄρρεν καὶ ἡ κ. Κονίδη Μηλιῶ τοῦ Χρήστου ἄρρεν.

Βαπτίσεις: Ἡ κ. Ἀντζελα Κιόμου ἐβάπτισεν τὴν κόρην τοῦ κ. Στέλιου Ζαγοριανάκου καὶ ὠνόμασεν αὐτὴν Νεκταρίαν. Ἡ δις Βασιλικὴ Παναγιωτουάκου ἐβάπτισεν τὸν υἱὸν τοῦ κ. Γεωργίου Καλαντζάκου καὶ ὠνόμασεν αὐτὸν Μελέτιον.

Θάνατοι: Ἀπεβίωσαν: ἡ Ὁλγα Γ. Συμεωνίδου ἐτῶν 94 ὁ Γεώργιος Π. Λάσκαρης ἐτῶν 71, ὁ Νίκος Π. Κονίδης καὶ ὁ Κωνῖνος Μπούρας, ἐτῶν 96 ἀπὸ τὸ Ἀγρίδι Γορτυνίας & ὁ Λυκ. Βορβῆς ἐτῶν 60.

Με ἀληθινὴν ὀδύνην ἐκήδευσε σὺσσωμος ὁ κόσμος τῶν χωριῶν μας τὰ παιδάκια τοῦ Γεωργίου Ἀ. Μανιάτη Ἀνδρέαν ἐτῶν 3 καὶ Στέλιον μηνῶν 6. Θερμότατα συλλυπητήρια.

Συνδρομαί:

Ἐλάβομεν, μέσω ΣΑΣΦ, συνδρομὰς διὰ τὴν ἐφημερίδα μας ἀπὸ τοὺς: Ἀρχιμανδρίτην Δαμασκηνὸν Γορανίτην, δ. Νίτσαν Ν. Πολυμενάκου, κ. Βενιζέλον Καρκαμπόσην, δ. Τζένην Παπανάγγου καὶ δ. Σπύρτην Λιναρδάκη ἐπίσης ἀπὸ τὸν κ. Ἐλευθερίον Λάσκαρη 1000 δρχ., τὸν ὁποῖον εὐχαριστοῦμεν ἰδιαιτέρως.

Παναγιώτα Γ. Σολωμοῦ